

TIDS- OG PROCESPLAN FOR REVIDERING AF SUNDHEDSPOLITIKKEN

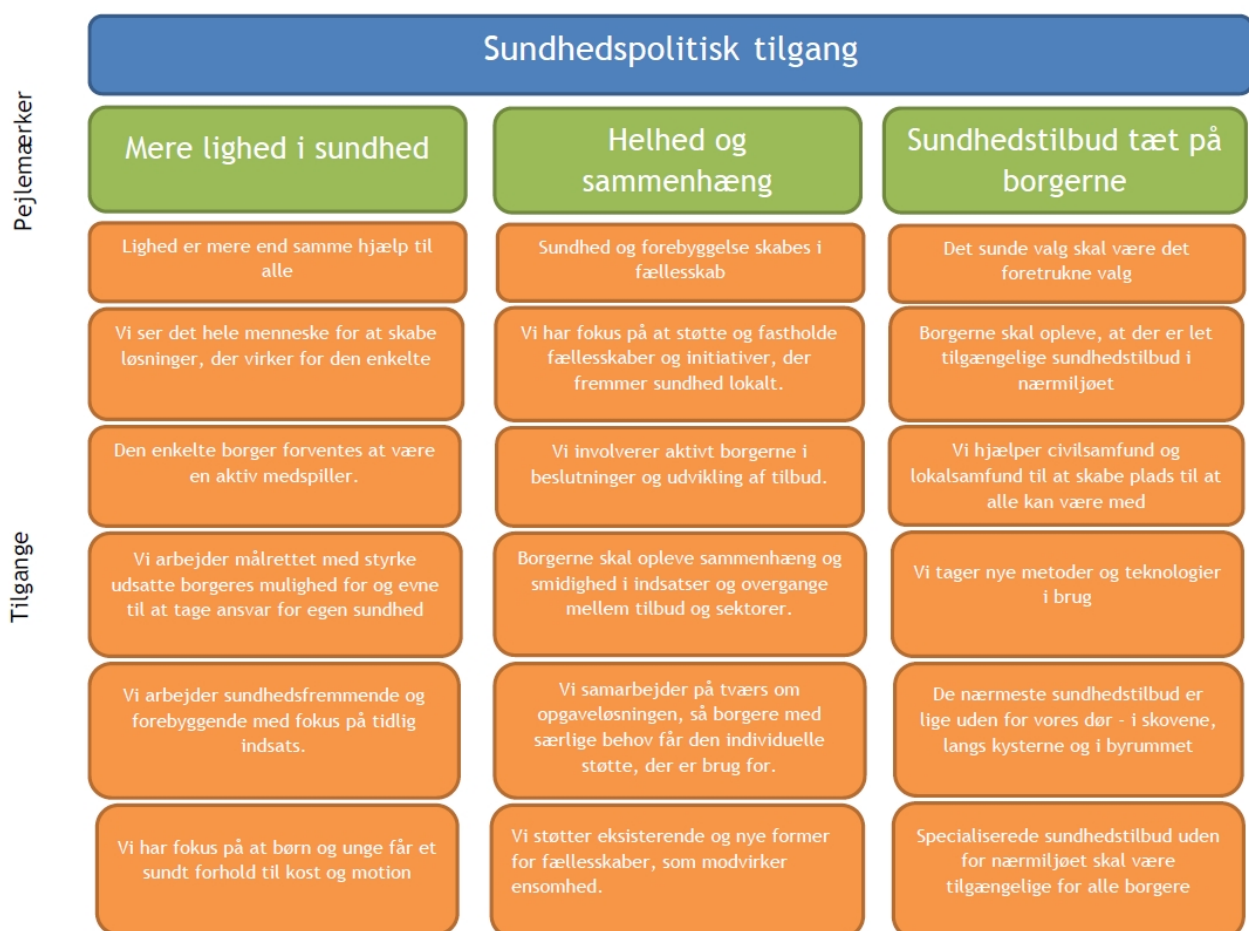
SEPTEMBER 2022

Baggrund

I 2022 skal Norddjurs Kommunes sundhedspolitik revideres. Den nuværende sundhedspolitik er fra 2013 og beskriver den overordnede sundhedsindsats i kommunen. Nærværende dokument indeholder tids- og procesplan for arbejdet med revideringen af sundhedspolitikken.

Sundhedspolitisk tilgang

Forud for arbejdet med revideringen af sundhedspolitikken er der udarbejdet en sundhedspolitisk tilgang, som indeholder en række grundlæggende principper og værdier for sundhedsarbejdet i Norddjurs Kommune. Den sundhedspolitiske tilgang danner rammen om og medvirker til at give en klar retning for tilrettelæggelsen og udformningen af såvel indsatser og servicetilbud som det centrale samarbejde med nøgleaktører og civilsamfund i forhold til sundhed. Den sundhedspolitiske tilgang vil danne grundlag for det kommende arbejde med sundhedspolitikken.

Norrdjurs Kommunes sundhedsprofil

Den landsdækkende undersøgelse *Hvordan har du det? (2021)* kortlægger borgernes trivsel, sundhed og sygdom. Befolkningen i Norddjurs Kommune befinder sig primært i det sociogeografiske område 4, som er karakteriseret ved at have et lavt uddannelsesniveau, stå uden for arbejdsmarkedet samt har en lav gennemsnitlig personindkomst. Undersøgelser viser samtidig, at der er en stærk sammenhæng mellem uddannelsesniveau og sundhed. 'Jo flere års uddannelse, jo færre risikable sundhedsvaner, jo mindre sygelighed og jo lavere dødelighed, samt at personer i den erhvervsaktive alder, som er uden for arbejdsmarkedet, udgør en særlig sårbar gruppe' (Hvordan har du det? Bind 1 side 18).

Undersøgelsen identificerer flere parametre, hvor Norddjurs Kommune, sammenlignet med Region Midtjylland som helhed, ligger signifikant over gennemsnittet. Det drejer sig blandt andet om antal daglige rygere, borgere med et usundt kostmønster, svær overvægt, dårlig søvnkvalitet m.m. Resultaterne fra *Hvordan har du det 2021* vil ligeledes danne grundlag for arbejdet med revideringen af sundhedspolitikken.

Norddjurs Kommunes plan- og udviklingsstrategi

Med plan- og udviklingsstrategien ønsker Norddjurs Kommune at sikre rammerne for det gode liv i tæt forbindelse med naturen og vandet. Med plan- og udviklingsstrategien sættes den overordnede plan for kommunens strategiske og fysiske udvikling. I plan- og udviklingsstrategien er der blandt andet fokus på udviklingen af et aktivt udeliv, som kan medvirke til at øge folkesundheden.

FN's verdensmål

Med sundhedspolitikken er der mulighed for at arbejde med FN's verdensmål i en lokal kontekst. Sundhedspolitikens mål hænger naturligt sammen med nedenstående verdensmål:

- Verdensmål #3 Sundhed og Trivsel: Sikre et sundt liv for alle og fremme trivsel for alle aldersgrupper. Blandt andet gennem læring og oplevelser i naturen og langs kysten kan vi fremme folkesundheden lokalt i Norddjurs Kommune samt skabe rammerne for øget trivsel
- Verdensmål #10 Mindre Ulighed: Reducere uligheden i sundheden, så alle borgere i Norddjurs Kommune har mulighed for at leve et godt og sundt liv
- Verdensmål #17 Partnerskaber: Skabe rammerne for et sundt liv gennem partnerskaber og netværksdannelse sammen med borgere, virksomheder, foreninger samt eksterne samarbejdspartnere

Ny Sundhedsaftale 2022

Regeringen indgik den 20. maj 2022 en bred politisk sundhedsaftale med Folketingets partier. Med den nye sundhedsaftale er der blandt andet særligt fokus på omstilling til det nære sundhedsvæsen og mere lighed i sundhed. Derudover foregår der yderligere forhandlinger om initiativer om alkohol og tobaks- og nikotinprodukter samt yderligere tiltag for børn og unges trivsel.

- Omstilling til det nære sundhedsvæsen: Adgang til kommunale sundhedstilbud af høj kvalitet skal sikres gennem implementering af en national kvalitetsplan for det nære sundhedsvæsen. De første trin i kvalitetsplanen er udarbejdelse af kvalitetspakker for borgere med kroniske sygdomme og kvalitetspakker målrettet kommunale akutfunktioner. Derudover skal der oprettes op til 25 nærhospitalet til behandling tættere på patienternes hjem
- Mere lighed i sundhed: Herunder mere viden om børns sundhed og trivsel, målrettet indsats til sårbare familier fra sundhedsplejersken samt bekæmpelse af ulighed i sundhed

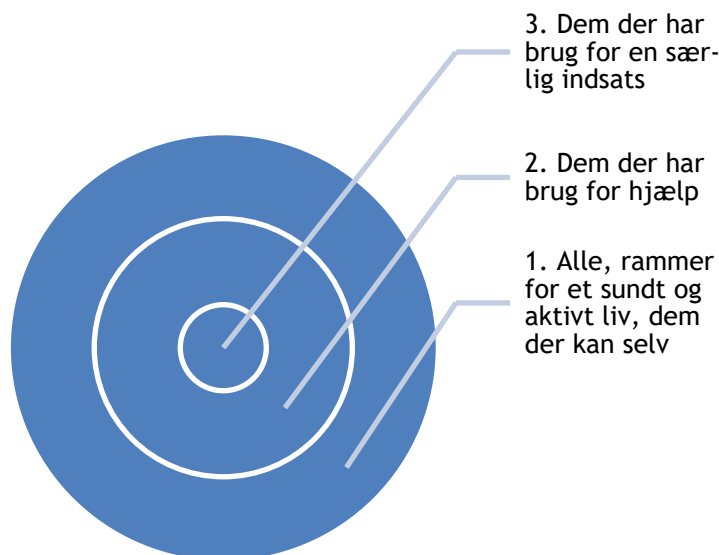
Den sundhedspolitiske tilgang, Norddjurs Kommunes sundhedsprofil, kommunens plan- og udviklingsstrategi, FN's verdensmål, den nye sundhedsaftale, Region Midtjyllands Sundhedsaftale, indsatser og erfaringer fra kommunale projekter og tiltag (f.eks. Bevæg dig for livet) samt fakta om kommunens nuværende sundhedstilbud- og brugere vil tilsammen danne grundlag for arbejdet med revideringen af sundhedspolitikken.

Sundhedspolitikens målgruppe

Norddjurs Kommunes sundhedspolitik henvender sig til alle borgere i kommunen og skal bidrage til, at alle kan leve et godt og sundt liv. Indsatserne i sundhedspolitikken kan inddeles i 3 grupper:

1. Forebyggende tiltag: Generelle sundhedsfremmende og forebyggende indsatser samt sunde rammer og betingelser for sundhed og trivsel for alle borgere

2. Foregribende tiltag: Til de borgere, der har brug for hjælp. Omfatter borgere, som ikke selv kan tage vare på egen sundhed eller opsøge sundhedstilbud
3. Indgribende tiltag: Til de borgere, der har brug for en særlig indsats. Omfatter udsatte grupper

Organisering

Politisk ejerskab

Ansvar for udarbejdelsen af sundhedspolitikken vil politisk være placeret under Voksen- og Plejeudvalget. Den færdige sundhedspolitik skal politisk godkendes i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Styregruppe

I forbindelse med revideringen af sundhedspolitikken nedsættes der en styregruppe, som har det overordnede ansvar for at sikre rammerne for processen. I styregruppen indgår:

- Sundheds- og omsorgschefen (formand for styregruppen)
- Socialchefen
- Kultur- og fritidschefen
- Erhvervs- og arbejdsmarkedschefen
- 1 medarbejderrepræsentant fra velfærdsforvaltningen
- 1 medarbejderrepræsentant for fællesforvaltningen

Socialchefen og sundheds- og omsorgschefen repræsenterer velfærdsområdet, herunder skole- og dagtilbudsområdet. Styregruppen mødes løbende i forbindelse med processens forskellige trin.

Projektejer

Sundheds- og omsorgschefen er projektejer og har ansvaret for udarbejdelsen af sundhedspolitikken.

Projektleder

Der udpeges en intern konsulent fra sundheds- og omsorgsområdet som projektleder for udarbejdelsen af sundhedspolitikken. Projektlederen har ansvaret for at sikre den daglige fremdrift i processen ud fra de rammer, som styregruppen sætter.

Projektgruppe

Der nedsættes en projektgruppe bestående af en konsulent fra hhv. sundheds- og omsorgsområdet, socialområdet, skole- og dagtilbudsområdet, arbejdsmarkedsområdet og kultur- og fritidsområdet. Projektgruppen har ansvaret for at indsamle og bearbejder data, gennemføre dialog med udvalgte interessenter samt planlægge og afholde temamødet. Projektgruppen udarbejder forslag til sundhedspolitik.

Arbejdsgruppens størrelse og deltagere kan justeres efter behov i løbet af processen.

Sundhedspolitikens indhold

Sundhedspolitikken vil indeholde:

- Norddjurs Kommunes sundhedspolitiske vision og retning
- Sundhedspolitikens målgruppe
- Hovedtemaer, herunder fokusområder og målsætninger
- Fra politik til virkelighed

Proces

Trin 1 - Indsamling af fakta-oplysninger

I den indledende fase indsamles en række fakta-oplysninger og erfaringer med nuværende indsatser i kommunen, f.eks. Bevæg dig for livet, rygestopindsatsen, antal brugere af eksisterende tilbud m.m. Derudover indsamles der aktuel viden om ny forskning samt nationale politiske initiativer, herunder den nye sundhedsreform, udviklingen af det nære sundhedsvæsen, de nye sundhedsklynger, Region Midtjyllands sundhedsaftale, Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker m.m. Oplysningerne vil igennem hele processen fungere som vidensgrundlag for de involverede personer og interesserede generelt.

Trin 2 - Godkendelse af drejebog

Drejebog for revidering af Norddjurs Kommunes sundhedspolitik sendes til politisk godkendelse i Voksen- og Plejeudvalget.

Trin 3 - Inddragelse af interessenter

På baggrund af sundhedspolitikens valgte målgruppe og hovedtemaer inddrages relevante interessenter, herunder nøglemedarbejdere og ledere. Inddragelsen kan f.eks. ske som fokusgruppeinterview eller punkter på dagsordener hos eksisterende råd og lignende, f.eks. beboer- og pårørenderåd, Ung Norddjurs, skolebestyrelser, Fritidsrådet, Frivilligrådet, Ungdomsrådet, Ældrerådet, Handicaprådet med flere. Formålet med inddragelse er at få de forskellige interessentgruppers bud på, hvad der er vigtigt i den nye sundhedspolitik.

Trin 4 - Afholdelse af temamøde

Der afholdes et temamøde, hvor sundhedspolitikens hovedtemaer drøftes. På temamødet vil der være inspirationsoplæg fra interne/eksterne oplægsholdere, som kan give et fagligt indblik i emnerne eller en

skæv vinkel fra et andet perspektiv end det kommunale. Derudover vil cases og fakta-oplysninger, der er indsamlet i trin 1 og 3, blive inddraget. På temamødet inviteres relevante interessenter, herunder

- Voksen- og Plejeudvalgets medlemmer samt formænd og næstformænd fra øvrige fagudvalg
- Nøgle ledelses- og medarbejderrepræsentanter
- Repræsentanter fra relevante råd, foreninger m.m.

Trin 5 - Projektgruppen udarbejder forslag til sundhedspolitik

På baggrund af materiale fra trin 1-4 udarbejder projektgruppen forslag til ny sundhedspolitik.

Trin 6 - Politisk godkendelse af sundhedspolitikken

Forslag til ny sundhedspolitik sendes til politisk godkendelse i Voksen- og Plejeudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Inddragelse af interessenter

Undervejs i processen vil relevante interessenter løbende blive inddraget i arbejdet med Norddjurs Kommunes nye sundhedspolitik. Inddragelse vil ske via eksisterende fora, fokusgruppeinterviews, digitale kanaler, ligesom relevante interessenter vil blive inviteret med til temamødet om sundhedspolitikken.

Kommunikationsstrategi

I forbindelse med opstart af processen for revidering af Norddjurs Kommunes sundhedspolitik udarbejdes en kommunikationsstrategi. På grund af sundhedspolitikkenes brede målgruppe, vil der både i arbejdsprocessen og den efterfølgende implementering af politikken, blive anvendt en række forskellige kommunikationskanaler, for at nå den brede målgruppe. F.eks. kommunens hjemmeside, sociale medier, kommunens intranet, produktion af små videoklip m.m.

Forslag til hovedtemaer i sundhedspolitikken

Lighed i sundhed / en sund start på livet

Alle borgere i Norddjurs Kommune har ikke lige muligheder for at leve et godt og sundt liv. Undersøgelser viser, at der er en stærk sammenhæng mellem uddannelsesniveau og sundhed - *'jo flere års uddannelse, jo færre risikable sundhedsvaner, jo mindre sygelighed og jo lavere dødelighed'*. Hvordan kan vi arbejde med at fremme lighed i sundhed, og sikre målrettede indsatser for de borgere, der er ramt af ulighed i sundhed? Hvordan sikres de gode rammer, der gør de sunde valg lette og attraktive for alle borgere i Norddjurs?

En sund start på livet har en varig positiv betydning. Nogle forældre har brug for mere støtte end andre på grund af social ulighed. Målrettet indsats til sårbare familier fra sundhedsplejersken er en del af den nye sundhedsaftale mellem regeringen og folketingets partier.

Trivsel og mental sundhed for alle

Mental sundhed har stor betydning for blandt andet helbred, uddannelse og beskæftigelse. Der er en særlig god grund til at lave indsatser i barndoms- og ungdomsårene, da de fleste mentale helbredsproblemer opstår i denne periode. Samtidig udgør mentale helbredsproblemer en stor del af den samlede sygdomsbyrde hos

børn og unge (Hvordan har du det 2021, side 125). Børn og unges trivsel og mentale sundhed er også et særligt fokusområde i den nye sundhedsaftale.

Danske undersøgelser peger på, at der er sket en stigning i andelen af børn og unge med dårlig mental sundhed og mentale helbredsproblemer. Også i undersøgelsen *Hvordan har du det? 2021* ses en stigning fra 2013 til 2021 i andelen af borgere, der scorer højt på stress-skalaen, er generet af angst og anspændthed, som oplever ensomhed og symptomer på depression. Især ses forværringen blandt de unge.

En kommune i bevægelse

Andelen af svært overvægtige i Norddjurs Kommune (25 %) er signifikant højere end i Region Midtjylland som helhed (18 %), og andelen af overvægtige i 2021 er signifikant højere end i 2017. Samtidig svarer 65 % af de adspurgte i *hvordan har du det*-undersøgelsen, at de ikke dyrker motion. 24 % har et usundt kostmønster med lavt indtag af frugt, grønt og fisk samt et højt indtag af fedt. Også dette er signifikant flere end i Region Midtjylland som helhed. Svær overvægt øger risikoen for en række kroniske sygdomme, og kan føre til følgesygdomme som type 2-diabetes, hjerte-kar-sygdomme, kræft m.m. (Hvordan har du det 2021). Hvordan kan bevægelse og fysisk aktivitet blive en naturlig del af dagligdagen? Hvordan kan der sikres gode rammer for bevægelse i dagligdagen i samarbejde med civilsamfund og foreningslivet? Og hvordan kan vi bruge erfaringer fra 'Bevæg dig for livet'?

Ryging / røgfri fremtid og andre nikotinprodukter

Norddjurs Kommune har signifikant flere dagligrygere end i Region Midtjylland og befolkningen som helhed. Dog ses et fald fra 2017 til 2021, især et stort fald blandt unge. Faldet er blandt personer med middelhøjt og højt uddannelsesnivea men ikke blandt personer med lavt uddannelsesnivea. Rygning øger risikoen for lungekræft, hjerte-kar-sygdomme og KOL. Hvert fjerde dødsfald i Danmark skyldes rygning. 71 % af rygerne vil gerne stoppe med at ryge. 41 % vil gerne have støtte og hjælp til rygestop. I de seneste år er forbruget af andre (røgfrie) nikotinprodukter som snus, tyggetobak og nikotinposer steget markant, særligt blandt unge. Produkterne er stærkt afhængighedsskabende, og ifølge Sundhedsstyrelsen har ca. halvdelen af de unge brugere uden held forsøgt at holde op.

Kronisk sygdom og multisygdom

I Norddjurs kommune er der signifikant større forekomst af forhøjet blodtryk, kræft, KOL, slidgigt, leddegigt, diskusprolaps eller andre ryggsygdomme og grå stær sammenlignet med region Midtjylland (hvordan har du det 2021). Hvordan forebygger vi stigningen i antallet af kronikere, og hvordan sikrer vi et bedre liv for borgere med kroniske sygdomme og multisygdomme?

Sundhed tæt på

Sikring af let tilgængelige sundhedstilbud i nærmiljøet og brugen af byrum, skov og kyst. Partnerskaber med civilsamfund og foreningslivet. Udvikling af Grenaa sundhedshus (nærhospital).

Tidsplan

TRIN	EMNE	TID
0	Behandling af drejebog på direktionmøde	7. september 2022
1	Indsamling af fakta-oplysninger og erfaringer fra eksterne indsatser og praksis	August-oktober 2022 (løbende)

	Udarbejdelse af kommunikationsstrategi	
2	Politisk godkendelse af drejebog i Voksen- og Plejeudvalget	21. september 2022
3	Inddragelse af interessenter	Oktober-december 2022
4	Afholdelse af temamøde	Januar 2023 (uge 2)
5	Projektgruppen udarbejder forslag til sundhedspolitik	Januar-februar 2023
6	Behandling af forslag til politik på direktionmøde	Februar 2023
7	Politisk godkendelse af sundhedspolitikken i Voksen- og Plejeudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen	VPU 1. marts 2023 ØK 14. marts 2023 KB 21. marts 2023